

PRILOG BR. 1- PROZIRNICA (preuzeto iz Geschichtsstunden 9, Entdeckungsreisen in die Vergangenheit, skupina autora)

NACISTIČKA PROPAGANDA

Der Stürmer
Deutsches Wochenblatt zum Kampfe um die Wahrheit
HERAUSGEBER: JULIUS STREICHER

51 Nürnberg, im Dezember 1938 1938

Kinder des Teufels

Die neue Internationale

Die Juden sind unser Unglück

Gli ebrei sono nostra disgrazia

Die internationale Helfschaffenheit bei Judenstamm erfodert auch eine internationale Wochenzeitung

Die Juden sind unser Unglück!

App.1

Slika (gore)- prikazuje isječak iz lista «Der Sturmer» koji je izlazio Nürnbergu od 1923. godine. Julius Streicher, novinar tog lista, ovakvim je člancima raspirivao i poticao mržnju protiv Židova. («Židovi su naša nesreća!»)

Slika (dolje lijevo)- prikazuje SA-postrojbe koje su bojkotirale židovsku trgovinu u Berlinu, 1.travnja 1933.

Slika (dolje desno)- ovakvi transparenti bili su postavljeni na ulazu u sela i gradove («Židovi ulaze u mjesto na vlastitu odgovornost!»)

PRILOG PROZIRNICA (preuzeto iz: Goldstein, Ivo : *Holokaust u Zagrebu*)

DEFINICIJA HOLOKAUSTA

Grčka riječ koja znači «potpuno spaljen»; u antici je označavala žrtvu paljenicu bogovima ili dušama pokojnika. U suvremeno doba obilježava razdoblje od 12 godina (1933.-1945.) nacističkog progona Židova. U izraelskoj i židovskoj međunarodnoj javnosti od osamdesetih godina dvadesetog stoljeća za ta događanje koristi se pojam «Šoa», rijetka, prastara riječ koja u starozavjetnim knjigama izražava totalno zlo među narodima, pustošenje kakvog još nije bilo, a može se dogoditi samo jednom i nikad više.

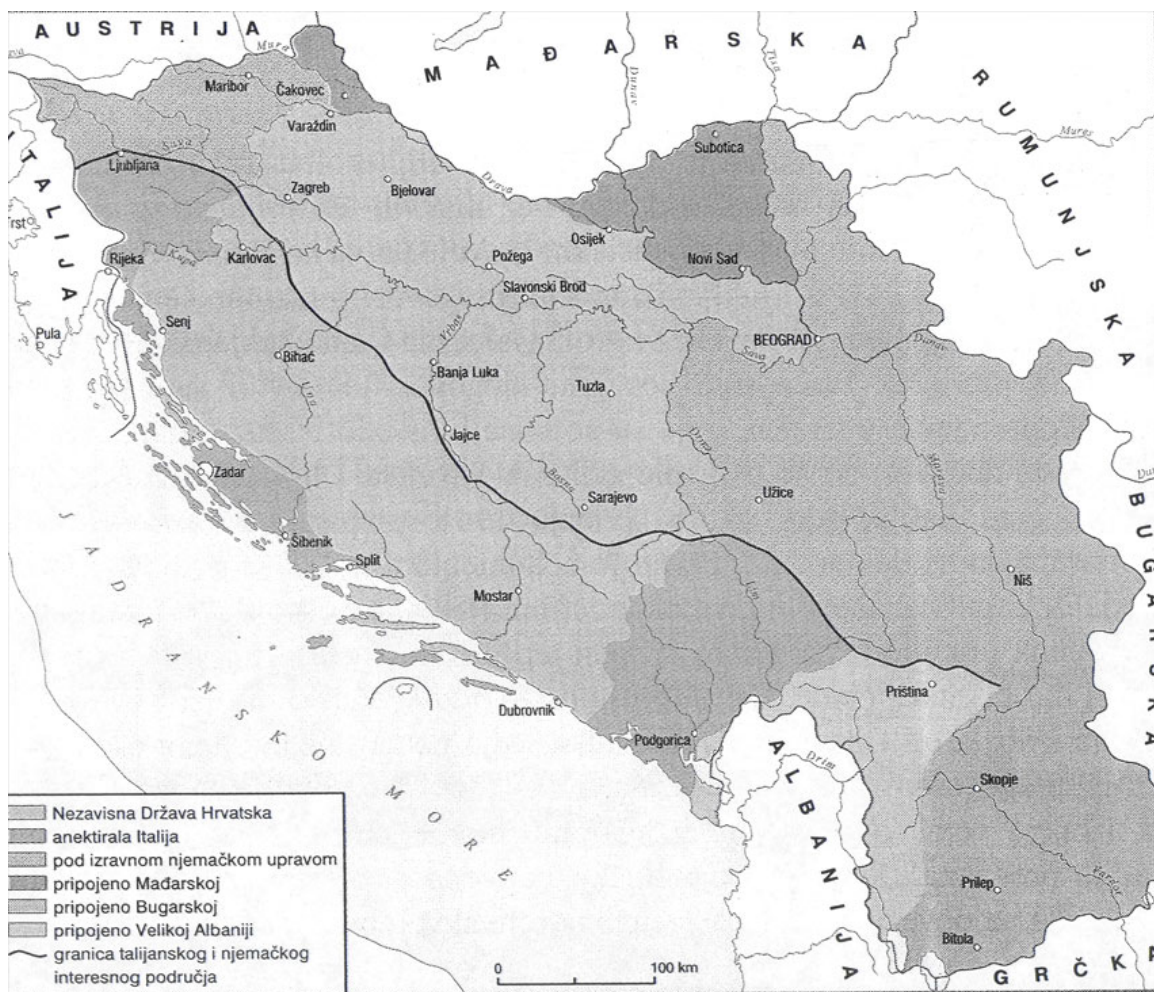
U širem smislu, «holokaust» i «šoa» obuhvaćeni su terminom genocid.

(Opća enciklopedija, sv. 3, 132; Encyclopaedia Britannica, sv.5, 173.

Ivo Goldstein, *Holokaust u Zagrebu*.)

PRILOG BR. 2- PROZIRNICA (preuzeto iz *Povijest 4, udžbenik za 4. razred gimnazije*, Hrvoje Matković, Franko Mirošević)

PODJELA JUGOSLAVIJE I STVARANJE NDH

DISKRIMINACIJA ŽIDOVA

Židovi po rasi ne smiju suradnjom utjecati NA IZGRADNJI NARODNE I ARIJSKE KULTURE

ZAKONSKOM ODREDBOM NAROČITO SE ISKLJUČUJU IZ KNJIŽEVNOSTI, NOVINARSTVA, LIKOVNE I GLAZBENE UMJETNOSTI TE URBANIZMA, KAZALIŠTA I FILMA

ZAGREB, 4. lipnja. Današnje »Narodne Novine« objavljuju:

ZAKONSKA ODREDBA

o zaštiti narodne i arijske kulture hrvatskog naroda.

1. — Židovi po rasi ne smiju nikakvom suradnjom utjecati na izgradnju narodne i arijske kulture, pa im se zabranjuje svako sudjelovanje u radu, organizacijama i ustanovama društvenog, omladinskog, sportskog i kulturnog života hrvatskog naroda uopće, a napore u književnosti, novinarstvu, likovnoj i glazbenoj umjetnosti, urbanizmu, kazalištu i filmu.

§ 2. — Provedba ove zakonske odredbe povjerava se nadležnim ministarstvima bogoštovlja i nastave, udruže i unutarnjih poslova.

§ 3. — Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u »Narodnim Novinama«.

U Zagrebu, 4. lipnja 1941.

Broj: CXLVII-333-Z. p. 1941.

Poglavnik:

DR. ANTE PAVELIĆ, v. r.

Ministar bogoštovlja i nastave:
DR. MILE BUDAK, v. r.

Ministar udruže:
DR. JOZO ĐUMANĐIĆ, v. r.

Ministar unutarnjih poslova:
DR. ANDRIJA ARTUKOVIĆ, v. r.

STRANA 10.

»HRVATSKI NAROD«

Kalendar

112 dan u godini
Kaložici: Soter i Najo
Sunce izlazi: 6 s. 1 m.
Sunce zalazi: 7 s. 40 m.

Kazališne vijesti

SVETACI ŽIDAN HRVATSKIH DRAMSKE I GLAZBENE UMJETNOSTI
Danas u utorak 11. dan predstave u otklone od Div 12.— do 23.— Gotovčeva narodna opera »Ero s orega svijeta«. — Početak u 8. svrtak u 9 i pol sati. — Sutra u srijedu na IV. 20.uz otklone od Div 12.— do 23.— opera Lisinazoga »Pepi«. — Preko sutra u četvrtak na 8. 30.uz otklone od Div 17.— do 48.— Gundulićeva pastirka igra »Dubryša« u gledateljstva Jakova Gotovca.

KAZALIŠTE U FRANKOPANSKOJ ULIJI

Danas u utorak 11. dan predstave u otklone od Div 4.— do 13.— Mesarčeva komedija »Gospodsko dijete«. Početak u 8. svrtak u 9 i četiri sati. — Sutra u srijedu uz otklone od Div 9.— do 23.— prizvedna komada iz hrvatskog sela »Zlatna njeva« od Stjepana Šantića. — Preko sutra u četvrtak ponavlja se izvedba Glumačke škole »Hrvatska B-

ŽIDOVIMA ZABRANJEN POLAZAK KAVANA, RESTAURACIJA I GOSTIONICA

ZAGREB, 21. travnja. Prema odredbi ministarstva unutarnjih poslova Židovima je zabranjen polazak kavana, restoracija i gostionica na području Države Hrvatske.

Poziv Braći Hrvatskog Zmaja

NA SVRČANO SIJELO, MISU ZAHVALNICU I PREDAVANJE

Razdragani i oduševljeni ustanovom SLOBODNE I NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE pozivamo sve članove Meštarskog zbora na sam dan našega prigovora sv. Jurja, dne 23. o. m. j., u 5 sati poslije podne u društvene prostorije nad Kamenitim vratima na trvanredno svečano sjelo. da zajedno oduševljeni najod-

trona i zaštitnika našega (kod starog Jurjevskeg groblja) na svečanu sv. misu zahvalnicu.

Poslije sv. mise sakupiti će se svekoliko u Zagrebu nastaniono bratstvo u društvenim prostorijama nad Kamenitim vratima. gdje će časni naš brat profesor dr. Milan IVŠIĆ, Zmaj RLUZICIN, održati prigodno pred-

PRVA NOGOME

u slobodnoj i nezav
»GRADJANSKI« REPREZENTA

ZAGREB, 21. travnja. Jučer je na igralištu »Gradjanskog« odigrana prva nogometna utakmica u Slobodnoj i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Sestali su se »Gradjanski« i Re-rezentacija Njemačke vojske u Hrvatskoj.

Utakmica je počela u 16 sati.

Iako je utakmica zaključena u posljednji čas, pa je publika tek slučajno saznavala za tu igru. ipak se je na igralištu sakupilo oko 3000 gledalaca.

Vrijeme je bilo upravo idealno. Na igralište su istrčali igrači Re-rezentacije njemačke vojske u bi-

PRVO P
Igra je počela prelazi u nave kvintet prelazi pomagaće. ali no bore i ne c za pucanja.

Nakon dve momčadi Piele sprintom ostav mačkog braniču lootu u sred Lešnik, koji od porazja mrežu 1:0 za »Grad »Gradjanski« u 11. času izv smišljenu komi

OGLASI ZA UHIĆENJA I ISELJAVANJE

**REDARSTVENO RAVNATELJSTVO
U ZAGREBU**

Broj: 3130-P-1941. Zagreb, 8. svibnja 1941.

OGLAS

Određujem, da se u roku od 8 dana imadu preseliti u druge dijelove grada Zagreba svi SRBI i ŽIDOVI, koji stanuju na sjevernoj strani Maksimirske ceste, Vlaške ulice, Jelačićevog trga, llice do mitnice, kao i iz onih dijelova grada, koji se nalaze sjeverno od označenog cestovnog poteza.

Oni, koji se ne pokore ovoj odredbi, biti će po isteku gore označenog roka PRISILNO EVAKUIRANI na vlastiti trošak i KAŽNJENI po postojećim ZAKONSKIM PROPISIMA.

Ravnatelj redarstva:
Marijan Nikšić v. r.

OGLAS

Po pokretnom priekom sudu u Zagrebu osudjeni su dana 25. kolovoza 1941. na kazan smrti strijeljanjem:

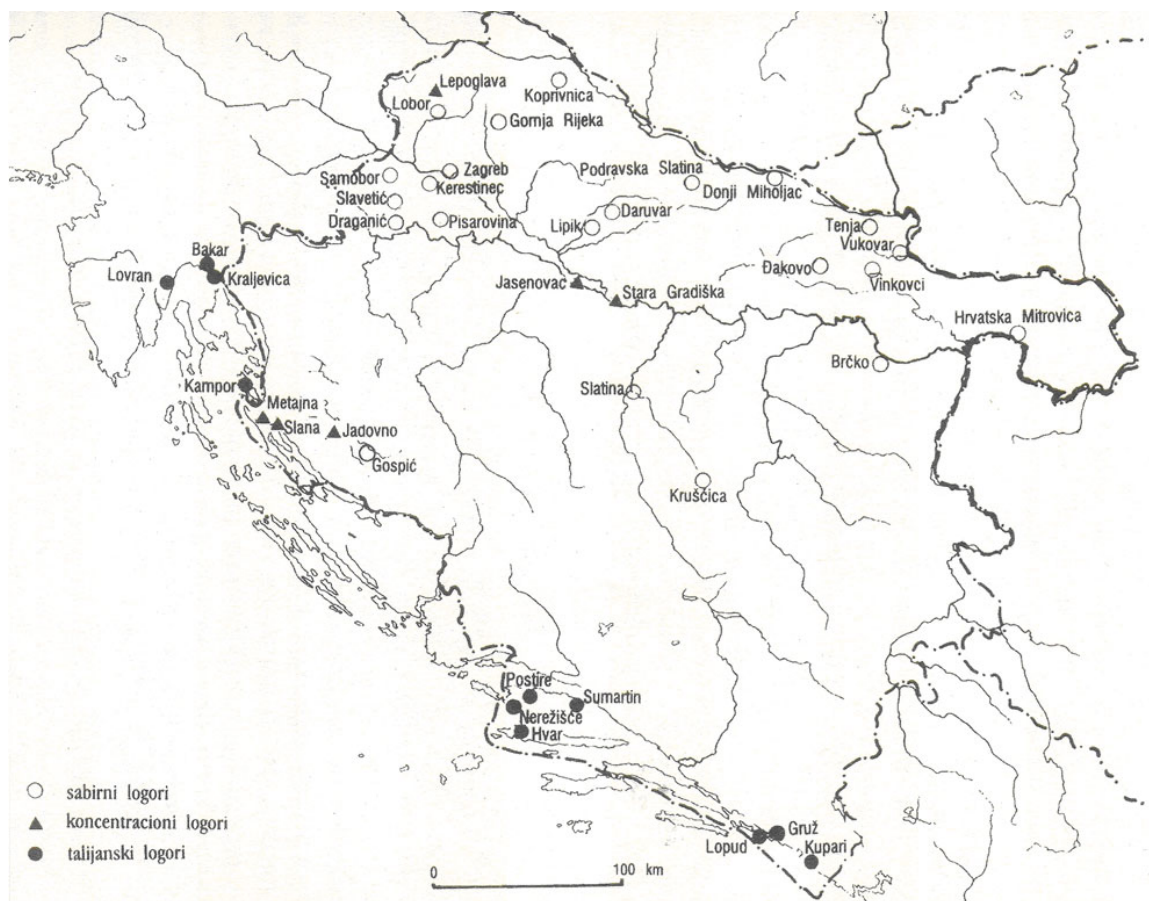
1. IVAN FERBER, četkarski obrtnik iz Zagreba, židov, star 26 god., što je vršio protudržavnu i protuustašku promičbu izjavama, da Nezavisna Država Hrvatska nije nikakova država već špija razbojnička, te da će doći vrijeme – kako je rekao bivši ban Šubašić, da ne će biti stupa u Zagrebu, na kojem ne će visiti koji hrvatski prvak.
2. ŠURLAN MIHAJLO, grčkoistočne vjere, star 33 god. rudarski nadzornik iz Vodčeva, općina Dobrljin, što je vršio nakon nelegalnog povratka iz Njemačke komunističku promičbu, a naročito izjavama „Rusija je ušla u Njemačku; da u Njemačkoj nema kruha; da se tamo ne može živjeti; da će Njemačka izgubiti rat, te da Niemci naše ljude ubijaju“.

Obje osude istoga dana nad gornjima izvršene su.

Zagreb, 25. kolovoza 1941.

Iz Ministarstva unutarnjih poslova
Broj 2370-1941.

PRIKAZ LOGORA U NDH I TALIJANSKOJ OKUPACIJSKOJ ZONI

PRILOG BR. 6- PROZIRNICA (preuzeto s interneta <http://www.muzej-kampor.croatia-rab.com/>)

SLIKE RAPSKOG LOGORA KAMPOR

PRILOG BR 7.

VIDEO-SVJEDOČENJE ALFREDA PALA;

PROZIRNICA

Svjedočenje Alfreda Pala, danas poznatog slikara koji živi u Zagrebu, u to vrijeme maturanta iz Vukovara. Rođen 1920. u Beču, živio je u Vukovaru, godine 1942. s krivotvorenom propusnicom prešao u talijansku okupacijsku zonu gdje je interniran najprije u logor Kraljevica, a nakon šest mjeseci prebačen je u logor na Rabu. Tu je dočekaio kapitulaciju Italije i otišao s Rapskim židovskim bataljunom u partizane. Od 1944. do kraja rata radio je u ratnoj redakciji Vjesnika.

PRILOG BROJ 8.

SKRAĆENI TRANSKRIPT IZVATKA IZ SVJEDOČENJA A. PALA

Ovaj transkript odnosi se na dio svjedočenja Alfreda Pala vezanog za njegov boravak u Kraljevičkom logoru i na otoku Rabu, a na DVD-u nalazi se u vremenskom kontinuitetu od 1:11:40 do 1:21:30.

Priređujem sažetak svjedočenja koji je bitan za nastavnu jedinicu, a razdijeljen je približno po minutama izlaganja:

1:11:40- Alfred Pal govori o svom boravku u Kraljevačkom logoru; prepričava posjet generala Roatte logoru sredinom studenoga 1942. godine, te govori o njegovu izlaganju pred logorašima. Na pitanje logoraša o njihovim izgledimam, Roatta odgovara: «Zamislite da ste vi u jednoj podmornici koja je zaronila, a kad rat završi, ona će izroniti.». Dalje Pal ističe da je u Kraljevici bilo 1500 zarobljenika, više žena nego muškaraca, te mnogo djece. Zarobljenici su bili smješteni u osam ženskih i tri muške barake, a dodatne su se gradile za novorođenčad. Imali su posebnu kuhinju za odrasle i za djecu. Unutar logora formirale su se lijevo organizirane čete.

1:13:00- Sam logor čuvala je talijanska vojska koja je bila potpuno demoralizirana i tolerantna prema logorašima. Daje primjer kada su logoraši pjevali ruske pjesme u kuhinji, talijanski su im se vojnici pridružili. Pal kaže, «Talijani su bili na našoj strani te nam nije prijetila opasnost, ali nam je stalno prijetilo izručenje Nijemcima koji su konstantno vršili pritisak na Talijane.»

1:14:00- Pal govori o razlozima Roattinih nastojanja spašavanja Židova i tom prilikom pojašnjava da se Roatta sastao s budućim šefom CIA-e Fosterom Dullesom s kojim je dogovorio organiziranu pomoć u prehrani zatočenika u vidu donacija američkih Židova koji su dnevno za potrebe zatvorenika izdvajali jedan dolar. Naime, Roatta bi se po završetku rata nalazio na jugoslavenskom popisu ratnih zločinaca i to među prva tri te je stoga htio sudjelovati u spašavanju Židova.

1:15:00- Dalje govori o prilikama u logoru Kraljevica, spominjući da je u logoru vladala židovska samouprava dajući primjer o izborima predstavnika logora. Naime, postojale su dvije struje, jedna naklonjena Talijanima i druga lijevo orijentirana. Pobjedila je ljevičarska lista kojoj je i sam Pal pripadao.

1:17:00- Tijekom boravka u logoru u Kraljevici Pal ističe, u okviru dobrih odnosa između Talijana i logoraša, dolazak talijanskih časnika koji su gledali židovske djevojke, te spominje kako se jedna Židovka Hirschl iz Bjelovara udala za zapovjednika logora. Također ističe da se redovito održavala katolička misa za pokrštene Židove. Stanje se promijenilo nakon preseljenja na otok Rab. Razlog tomu bili su karabinjeri koji su, za razliku od vojske u Kraljevicom, upravljali logorom na Rabu. Položaj zarobljenika dodatno je otežavao talijanski pukovnik Giuli koji je bio poznat po strogim postupcima u odnosu na slovenske zatvorenike. Naime, u blizini je bio slovenski logor s 11.000 logoraša, muškaraca, žena i djece, koji su nakon jedne akcije partizana u Sloveniji prisilno odvedeni u zarobljeništvo. Zbog teških uvjeta u tom logoru umrlo je 7.000 logoraša.

1:19:30- Alfred Pal navodi razlike između logora u Kraljevici i na Rabu ističući da su uvjeti na Rabu bili mnogo teži. Po dolasku u logor svi su logoraši morali predati sav novac i dragocjenosti Talijanima, a zauzvrat su dobili dnevno jedan bon od 10 lira za prehranu. Sve što su predali, zauvijek su izgubili.

1:20:00- Pal dalje govori o zadnjim danima u logoru uoči kapitulacije Italije. Dan prije kapitulacije logoraši su podigli ustanak, a Talijani su se bez ijednog ispaljenog metka predali. Od 3.000 karabinjera, koliko ih je bilo na otoku Rabu, svi su se predali i odložili oružje kojim su se kasnije logoraši naoružali. Tako je formiran jedan partizanski bataljun od 350 logoraša. U logoru se nalazilo 3.500 židovskih zarobljenika. Bataljun je preko Senja i Novog Vinodolskog prebačen u Glavni štab Hrvatske. Na putu su doživjeli pokušaj četničkog napada. Dolaskom u partizane nastavljaju se boriti diljem Hrvatske. Ostali Židovi su spašeni i to je jedinstven primjer spašavanja tolikog broja Židova iz jednog logora na području Europe.

PRILOG BROJ 9.- PROZIRNICA (preuzeto sa interneta)

STEREOTIPI DANAS

